

## ΠΡΩΤΟΤΥΠΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

# Πόσο μειώθηκαν τα εγκεφαλικά επεισόδια μετά από δεκαετή ρύθμιση της υπέρτασης και των υπολοίπων παραγόντων κινδύνου\*

Π. Τσατραφύλλιας  
Δ. Θεοδωράκης  
Θ. Γεωργιάδης  
Δ. Κεσίδου  
Ε. Μπουτμπάρα  
Χ. Διδασκάλου  
Μ. Τσατραφύλλια  
Ι. Μιχαηλίδης

### ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σκοπός της εργασίας ήταν να δούμε το ποσοστό μείωσης των εγκεφαλικών επεισοδίων μετά από δεκαετή συνολική θεραπεία της υπέρτασης και των άλλων παραγόντων κινδύνου. Μελετήθηκαν από το 1990 μέχρι σήμερα 1.722 υπέρτασικοί ασθενείς, 588 άνδρες (34%) και 1.134 γυναίκες (66%), μέσης ηλικίας  $58 \pm 8$  χρόνια, μέσης διάρκειας υπέρτασης  $4 \pm 6$  χρόνια και μέσου δείκτη μάζας σώματος  $29,76 \pm 4,36$ . Υπέρτασικοί που πριν τη μελέτη υπέστησαν στεφανιαία νόσο ή εγκεφαλικό επεισόδιο και ασθενείς που άλλαξαν ιατρείο υπέρτασης, ή πέθαναν από άλλη αιτία διαγράφηκαν. Υπολογίσθηκε ο δεκαετής δείκτης του απόλυτου αγγειοεγκεφαλικού κινδύνου με την εξίσωση του Anderson [που λαμβάνει υπ' όψη την ήλικια, το φύλο, τη συστολική πίεση, την ολική χοληστερόλη, την HDL χοληστερόλη, το σακχαρώδη διαβήτη, το κάπνισμα και την υπερτροφία της αριστερής κοιλίας], στο 6,91%, στους άνδρες 8,52% και στις γυναίκες 6,07%. Αφού συμπλήρωσαν δέκα χρόνια μελέτης μετρήθηκαν όσοι υπέστησαν εγκεφαλικό επεισόδιο και βρέθηκαν 91 (5,3%), δηλαδή είχαμε μείωση 23% ( $p=0,002$ ). Οι άνδρες που βρέθηκαν με εγκεφαλικό επεισόδιο ήταν 43 (7,31%), δηλαδή μειώθηκαν 14% ( $p=0,2$ ), και οι γυναίκες ήταν 48 (4,23%), δηλαδή είχαμε μείωση 28,6% ( $p=0,002$ ). Συμπερασματικά βλέπουμε ότι η μείωση των εγκεφαλικών επεισοδίων ήταν σημαντική (23%) με μεγαλύτερη μείωση στις γυναίκες (28,6%).

### ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Είναι γνωστό ότι η υπέρταση και άλλοι παράγοντες κινδύνου έχουν σαν επιπλοκή τα στεφανιαία επεισόδια, τα εγκεφαλικά επεισόδια και νεφροϊκή ανεπάρκεια κλπ. Σήμερα η φαρέτρα μας είναι γεμάτη με φάρμακα ειδικά να αντιμετωπίσουν την υπέρταση και τους περισσότερους παράγοντες κινδύνου.

### ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Σκοπός της εργασίας ήταν να δούμε το ποσοστό μείωσης των εγκεφαλικών επεισοδίων μετά από δεκαετή συνολική θεραπεία

\* Ανακοινώθηκε στο 10<sup>ο</sup> Πανελλήνιο Συνέδριο Αρτηριακής Υπέρτασης της Ελληνικής Αντιπερτασικής Εταιρείας που έγινε στη Θεσσαλονίκη, 1-3 Φεβρουαρίου 2007.

της υπέρτασης και των λοιπών παραγόντων κινδύνου.

## ΥΛΙΚΑ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΙ

Μελετήθηκαν από το 1990 μέχρι σήμερα 1.722 υπερτασικοί ασθενείς, 588 άνδρες (34%) και 1.134 γυναίκες (66%), μέσης ηλικίας  $58 \pm 8$  χρονών, μέσης διάρκειας υπέρτασης  $4 \pm 6$  χρόνια και μέσου δείκτη μάζας σώματος  $29,76 \pm 4,36$ . Υπερτασικοί που πριν τη μελέτη υπέστησαν στεφανιαία νόσο ή εγκεφαλικό επεισόδιο ή κατά τη διάρκεια της μελέτης άλλαξαν αντιυπερτασικό ιατρείο ή πέθαναν από άλλη αιτία διαγράφηκαν.

Υπόλογίσθηκε ο δεκαετής δείκτης του απόλυτου εγκεφαλικού κινδύνου, με την εξίσωση του Anderson από τη μελέτη του Framingham<sup>1,2</sup> (που λαμβάνει υπόψη την ηλικία, το φύλο, τη συστολική πίεση, την ολική χοληστερόλη, την HDL χοληστερόλη, το σαχαρούδη διαβήτη, το κάπνισμα και την υπερτροφία της αριστερής κοιλίας).

## ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Ο δεκαετής δείκτης του απόλυτου εγκεφαλικού κινδύνου βρέθηκε ότι ήταν 6,91% για το σύνολο των ασθενών, ενώ στους άνδρες ήταν 8,52% και στις γυναίκες 6,07%. Αφού συμπλήρωσαν δέκα χρόνια παρακολούθησης μετρήθηκαν όσοι υπέστησαν εγκεφαλικό επεισόδιο<sup>3,4,5</sup> και βρέθηκαν 91 ασθενείς (5,3%), δηλαδή είχαμε μείωση 23% ( $p=0,003$ ) (Εικ. 1). Οι άνδρες που βρέθηκαν με εγκε-

φαλικό επεισόδιο ήταν 43 (7,31%), δηλαδή μείωση 14% ( $p=0,2$ ) και οι γυναίκες που βρέθηκαν με εγκεφαλικό επεισόδιο 48 (4,23%), δηλαδή είχαν μείωση 28,6% ( $p=0,002$ ).

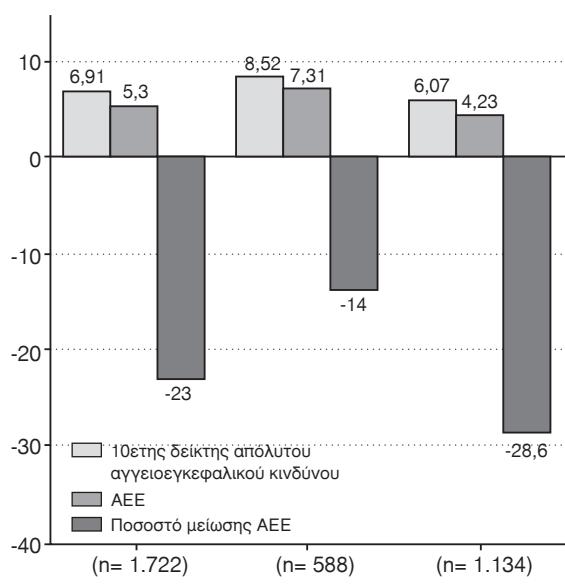
## ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Η αντιμετώπιση της υπέρτασης και υπολοίπων παραγόντων κινδύνου μειώνει τις επιπλοκές της και στην προκειμένη περίπτωση τη στεφανιαία νόσο. Η μείωση των εγκεφαλικών επεισοδίων ήταν στο σύνολο των ασθενών στο 23% στατιστικά σημαντική, στους άνδρες στο 14% μη στατιστικά σημαντική και στις γυναίκες στο 28,6% στατιστικά σημαντική. Η προσπάθεια μείωσης κυρίως της υπέρτασης, αλλά και ρύθμισης των υπολοίπων παραγόντων κινδύνου θα έχει ακόμη καλύτερα αποτελέσματα.

## SUMMARY

*Tsatrafyllias P, Theothorakis D, Georgiadis Th, Kessidou D, Butbara E, Didaskalou Ch, Tsatrafyllia M, Michailidis I. In What degree were strokes reduced after ten years therapy of hypertension and rest risk factors. Arterial Hypertension 2007; 16: 140-142.*

Our purpose was to study and evaluate statistically the degree of reduction the cerebrovascular strokes after ten years therapy of hypertension and rest risk factors. During fifteen year period 1991-2006, were studied 1.722 hypertensive patients, 588 men (34%) and 1.134 women (66%). The average age was  $58 \pm 8$  years, the average duration of hypertension was  $4 \pm 6$  and the average index mass body was  $29,76 \pm 4,36$ . Hypertensive patients who had coronary disease or cerebrovascular stroke before the study or dead during study from other disease deleted. The ten years index estimated of the ultimate cerebrovascular risk with the prediction equations of Anderson (Framingham study) who consults the age, the sex, the systolic hypertension, the cholesterol, the HDL cholesterol, the diabetic disease, the smoking and the hypertrophy of left ventricle. The ten years index was 6, 91% for total patients, 8, 52% for men and 6, 07% for women. After ten years study estimated the patients with cerebrovascular stroke were 91(6,3%) that is reduction 23% ( $p=0,0002$ ) for total patients, 43 (7,31%) that is reduction 14% ( $p=0,2$ ) for men and 48 (4,23%) that is reduction 28,6% ( $p=0,002$ ). Conclusively we can see that the reduction of cerebrovascular stroke was statistically important 23% for total hypertensive patients, 14% no statistically important for men, and statistically important 28,6% for women.



Εικόνα 1

**ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ**

1. Anderson KM, Odell PM, Wilson PWF, Kannel WB. Cardiovascular disease risk profiles. Am Heart J 1991; 121(1 Pt2): 293-8.
2. Anderson KM, Odell PM, Wilson PWF, Kannel WH. Cardiovascular risk profiles (Framingham and Boston, Mass). Am Heart j.
3. Khaw AV, Kessler Ch. Stroke:epidemiology, risk factors, and genetics, Hamostaseologie 2006; 26(4): 287-97.
4. Olsen TS. Antipertensive agents reduce the risk of apoplexy with 30-40%, Ugeskr Laeger 2006; 168(43): 3736.
5. Zhang XF, Attia J, D'Este C, Ma X. The relationship between higher blood pressure and ischaemic, haemorrhagic stroke among Chinese and Caucasians: meta-analysis, Eur J Cardiovasc Prev Rehabil 2006; 13(3): 429-37.